

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 30 września 2009 r.

**Pan
Wiesław Pusz
Starosta
Powiatu Białostockiego**

LBI-410-015-01/2009
P/09/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Starostwie Powiatowym w Białymstoku („Starostwie”) kierowanie osób do domów pomocy społecznej w latach 2007-2009 (I półrocze) oraz finansowanie ich pobytu przez jednostki samorządu terytorialnego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 15 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prowadzenie przez Powiat Białostocki ponadgminnych domów pomocy społecznej („dps”) oraz sprawowanie nad nimi nadzoru.

1. Stosownie do art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.², zadania pomocy społecznej na terenie Powiatu Białostockiego, w tym - wynikające z art. 19 pkt 10 tej ustawy - prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób, były realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku („PCPR”). W okresie objętym kontrolą Powiat prawidłowo prowadził sprawy dotyczące ponadgminnych dps, bowiem:

- na dzień zakończenia kontroli NIK - stosownie do wymogów art. 152 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej - w 3 z 4 DPS (w Uhowie, Jałowie i Czerewkach) zrealizowano programy naprawcze i uzyskano zezwolenia Wojewody Podlaskiego na ich prowadzenie na czas nieokreślony, potwierdzające osiągnięcie obowiązujących

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), dalej zwanej „ustawą o NIK”,

² o pomocy społecznej (Dz.U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728 ze zm.), dalej zwanej „ustawą o pomocy społecznej”,

standardów (ustalonych rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r.³). Natomiast w programie naprawczym DPS w Choroszczy założono osiągnięcie standardów w ustawowym terminie, do 2010 roku;

- w latach 2007-2008 w 4 dps (w tym jednym z filią) utrzymywano ogółem 650 miejsc, których większość (56,2 %) zajmowali mieszkańcy gmin z innych powiatów,
- zagadnienia dotyczące funkcjonowania i finansowania dps znalazły odzwierciedlenie w corocznych sprawozdaniach z działalności PCPR oraz wykazach potrzeb w zakresie pomocy społecznej, przedkładanych Radzie Powiatu przez dyrektora PCPR, zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej;
- ustalano i ogłaszano (w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego) średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych dps, zgodnie z wymogami określonymi w art. 6 pkt 15 i art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- sprawowano nadzór nad działalnością dps, głównie przy pomocy PCPR, tj. stosownie do art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy PCPR przeprowadzili 4 kontrole dps, rozpatrywali skargi, dokonywali analizy sprawozdań i informacji dps (dotyczących m.in. świadczenia przez usług opiekuńczych i wspomagających oraz związanych z ustaleniem średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca), natomiast nie reagowali na przekroczenia norm bytowych w jedynym (do 3 czerwca 2009 r.) działającym na podstawie stałego zezwolenia DPS w Uhowie. W DPS w Uhowie w latach 2007-2008 w niektórych miesiącach - przy normatywie 125 osób - przebywało średnio od 125,55 do 127,77 osób,
- sprawy dps były kilkudziesięciokrotnie przedmiotem posiedzeń Zarządu Powiatu, zaś audytor wewnętrzny Starostwa w 2 z 4 dps przeprowadził kontrole realizacji planów finansowych w 2007 roku, rachunku dochodów własnych oraz przestrzegania procedur kontroli finansowej.

W okresie objętym kontrolą liczba miejsc w dps zmniejszyła się z 650 do 615 (a na dzień zakończenia niniejszej kontroli do 607), w związku z działaniami zmierzającymi do osiągnięcia wymaganych standardów usług. W ich wyniku m.in. zlikwidowano filię DPS w Jałowie z 35 miejscami (ze względu na brak uzasadnienia do inwestowania w obiekt), a kolejne 22 miejsca ubędą w związku z realizacją programu naprawczego DPS w Choroszczy. Kolejka oczekujących na umieszczenie w dps wynosiła 38 i 51 osób na koniec lat 2007-2008 oraz 41 osób na koniec I kwartału 2009 r., przy czym - odpowiednio - 50,0%, 56,9% i 70,7% osób oczekiwało na umieszczenie w DPS w Choroszczy (dla osób przewlekle

³ w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 217, poz. 1837),

psychicznie chorych). Dane te mogą być niepełne, gdyż od 1 stycznia 2009 r. - z uwagi na postanowienia art. 152 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej - gminy nie mogą kierować osób do dps prowadzonych na podstawie zezwoleń warunkowych (tj. do 3 z 4 dps na koniec I kwartału 2009 r.).

Dotychczasowe zmniejszanie liczby miejsc w dps odbiegało od założeń - uchwalonej przez Radę Powiatu w 2002 roku - „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Białostockiego do 2010 r.”, w której przewidziano zwiększenie miejsc w dps z ówczesnych 674 do 754. Natomiast zgodnie z tą Strategią utworzono - na bazie zlikwidowanej Filii DPS-u w Jałowie - pierwszy w Powiecie Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.

2. W latach 2007-2008 wzrosły wydatki na prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej z 15.683,4 tys. zł do 16.920,9 tys. zł (o 7,9 %), stanowiące - odpowiednio - 82,9 % i 70,9 % potrzeb finansowych zgłoszonych przez dyrektora PCPR i wynikały głównie z realizacji programów naprawczych. Łącznie na programy naprawcze przeznaczono 2.526,6 tys. zł, w tym: 1.214,7 tys. zł dotacji Wojewody Podlaskiego, 817,9 tys. zł środków Powiatu oraz 494,0 tys. zł pozyskanych przez z PFRON.

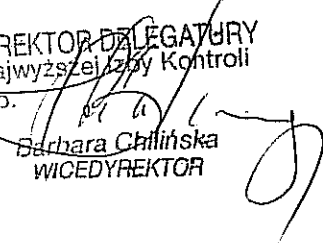
Główne źródła dochodów rozdziału 85202 klasyfikacji budżetowej⁴, w latach 2007-2008, stanowiły dotacje Wojewody Podlaskiego na dofinansowanie pobytu osób skierowanych do dps przed 1 stycznia 2004 r. (54,3 % i 51,7 %) i realizację programów naprawczych (3,4 % i 4,3 %), a także wpłaty od pensjonariuszy i ich rodzin oraz dopłaty gmin do kosztów pobytu w dps ich mieszkańców (41,5 % i 43,5 %). Łączne dochody dps (odpowiednio w latach 15.053,7 tys. zł i 16.129,6 tys. zł) stanowiły 96,0 % i 95,3 % wydatków w tym rozdziale, co skutkowało koniecznością przeznaczenia dla dps ze środków Powiatu 629,7 tys. zł i 791,3 tys. zł.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zobowiązanie PCPR do bieżącego monitorowania przestrzegania przez dps norm bytowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

⁴ prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Barbara Chylińska
WICEDYREKTOR